

Niki Derlukiewicz

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

KONKURENCYJNOŚĆ WYBRANYCH REGIONÓW UNII EUROPEJSKIEJ

Streszczenie: Konkurencyjność regionów jest współcześnie jednym z najczęściej używanych terminów odnoszących się do procesów rozwoju regionalnego. Jest ona przedmiotem dyskusji przedstawicieli władz rządowych i regionalnych oraz badaczy. W artykule omówiono istotę konkurencyjności regionu oraz przedstawiono ranking konkurencyjności regionów Unii Europejskiej z 2010 roku, szczególnie uwzględniając regiony polskie.

Słowa kluczowe: konkurencyjność, region, regionalny wskaźnik konkurencyjności.

1. Wstęp

Współcześnie poszczególne państwa i regiony Unii Europejskiej, w tym także polskie regiony, podejmują rozmaite przedsięwzięcia, mające na celu poprawę ich konkurencyjności. Związane jest to z prowadzoną polityką regionalną, realizowaną m.in. poprzez opracowywanie i wdrażanie dokumentów strategicznych, w których wskazuje się na konieczność wspierania konkurencyjności jednostek terytorialnych. W Polsce przykładem takiego dokumentu strategicznego jest *Krajowa strategia rozwoju regionalnego na lata 2010-2020: regiony, miasta, obszary wiejskie*, w której jednym z celów jest właśnie wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów. Ponadto w większości strategii rozwoju opracowanych dla regionów w Polsce wskazuje się zwiększenie konkurencyjności regionu jako priorytet. Można powiedzieć, że wszystkie regiony współzawodniczą ze sobą w osiągnięciu jak najlepszej pozycji w stosunku do pozostałych. Stąd też coraz częściej bada się konkurencyjność regionów, jednak warto zaznaczyć, że w zależności od podmiotu podejmującego tego typu badania stosowane są różne definicje, mierniki i wskaźniki dotyczące konkurencyjności regionu.

Celem opracowania jest omówienie istoty regionu konkurencyjnego oraz ocena konkurencyjności regionów, w tym przedstawienie najbardziej oraz najmniej konku-

rencyjnych regionów Unii Europejskiej. Ponadto w artykule zaprezentowany zostanie także ranking konkurencyjności polskich regionów.

2. Istota regionu konkurencyjnego – ujęcie teoretyczne

Na wstępie rozważań dotyczących konkurencyjności regionu należy podkreślić mnogość definicji występujących w literaturze przedmiotu, dotyczących tego zagadnienia. Ze względu jednak na ograniczoną objętość opracowania przywołane zostały tylko niektóre z istniejących koncepcji. Na przykład według M. Poniatowskiej-Jaksch konkurencyjność regionu to „zdolność jednostki przestrzennej do rywalizacji (stan) oraz współzawodniczenia i współpracy (procesy), których celem jest osiągnięcie oczekiwanego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego przez poprawę produktywności pracy i kreację nowych miejsc pracy”¹. Konkurencyjność regionów może być zdefiniowana jako ich zdolność do wytwarzania trwałego wzrostu wartości dodanej i wynikającego stąd wzrostu regionalnego dobrobytu, który oparty jest na sprawnym i efektywnym wykorzystaniu zasobów i zarządzaniu procesami gospodarczymi w gospodarce regionalnej, wykorzystaniu odpowiedniej kombinacji czynników, skierowanej m.in. na kształtowanie atrakcyjności regionu dla zagranicznych inwestorów oraz na pobudzanie kreatywności inwestorów miejscowych w celu zwiększenia ich możliwości ekspansji na rynku krajowym i zagranicznym, jak również adaptacji do światowych trendów w rozwoju gospodarczym².

T. Kudłacz wskazuje, że w definiowaniu konkurencyjności regionu najczęściej podkreśla się takie cechy, jak: umiejętność wykorzystania szans stwarzanych przez otoczenie, zdolność do utrzymywania wysokiej pozycji wśród innych jednostek regionalnych, zdolność do innowacji oraz przyjazny klimat dla rozwoju przedsiębiorczości³. Według A. Klasika wyróżnić można wewnątrz krajową oraz międzynarodową konkurencyjność regionu, przy czym wewnątrz krajową konkurencyjność regionu to przewaga nad innymi regionami, będąca wypadkową⁴:

- atrakcyjności oferty usługowej kierowanej do obecnych i potencjalnych użytkowników regionu, której źródłem jest nowoczesna infrastruktura materialna, instytucjonalna i intelektualna w regionie,
- atutów, czyli najważniejszych silnych stron regionu,

¹ M. Poniatowska-Jaksch, *Przemysłowe bezpośrednie inwestycje zagraniczne źródłem konkurencyjności regionu*, Monografie i Opracowania 544, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2006, s. 21.

² J. Chądzyński, A. Nowakowska, Z. Przygodzki, *Region i jego rozwój w warunkach globalizacji*, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2007, s. 106.

³ M. Reichel, *Innowacyjność i konkurencyjność regionów. Kwestie definicyjne – zakres zbieżności*, [w:] T. Kudłacz (red.), *Rozwój regionalny w Polsce w świetle wyzwań XXI w.*, PAN KPZK, Warszawa 2010, s. 45.

⁴ A. Klasik A., *Strategie regionalne. Formułowanie i wprowadzanie w życie*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Katowice 2002, s. 22.

- produktywności, a więc relacji między potencjałami, jakimi dysponuje region, i sektorami ekonomicznymi wykorzystującymi te potencjały,
- siły eksportowej tworzonej przez sektory i rodzaje działalności wytwórczej, towary i usługi o międzynarodowej marce, dzięki którym region jest obecny na rynkach międzynarodowych.

Natomiast konkurencyjność międzynarodowa regionu to jego zdolność do wytwarzania dóbr i usług znajdujących odbiorców na rynku międzynarodowym, w warunkach silnej konkurencji ze strony innych regionów krajowych i zagranicznych⁵. W literaturze przedmiotu podkreśla się, że istotnym elementem konkurencyjności regionu jest jego siła ekonomiczna, na którą składają się takie czynniki, jak: dobre zagospodarowanie terenu (w tym dobra dostępność komunikacyjna), istniejące zaplecze badawcze w postaci instytucji naukowych tworzących oparcie dla procesów innowacyjnych, istniejące ośrodki akademickie zapewniające odpowiedni klimat intelektualny, otoczenie okołobiznesowe obejmujące instytucje bankowe, ubezpieczeniowe i konsultingowe, dobre warunki środowiskowe i dobry stan środowiska przyrodniczego oraz rezerwy terenów nadających się do lokalizacji inwestycji⁶.

W 1998 roku na potrzeby Komisji sporządzono opracowanie, którego celem było zidentyfikowanie najbardziej istotnych czynników konkurencyjności regionów. W opracowaniu tym wymieniono cztery czynniki właściwe najbardziej dynamicznym regionom UE, a mianowicie⁷:

- nowoczesną strukturę działalności gospodarczej, charakteryzowaną sektorową strukturą zatrudnienia w przekroju rolnictwo – przemysł przetwórczy – budownictwo – usługi (w regionach najbogatszych zatrudnienie jest skoncentrowane w usługach i/lub przemyśle przetwórczym),
- innowacyjność mierzona liczbą wniosków patentowych,
- dostęp regionu do rynków zbytu, determinowany łatwością transportu dóbr i usług wytwarzanych w regionie na rynki, będącą w znacznej części pochodną jakości infrastruktury transportowej,
- kwalifikacje siły roboczej mierzone udziałem liczby osób o różnym poziomie wykształcenia (wyższe, średnie, podstawowe) w liczbie ludności w wieku 25-59 lat.

Znajomość czynników wpływających na poziom konkurencyjności regionu jest bardzo ważna, gdyż pozwala na podejmowanie działań mających na celu ich wzmacnianie, a dzięki temu podnoszenie poziomu konkurencyjności⁸.

⁵ Tamże, s. 25.

⁶ W.M. Gaczek, Z. Rykiel, *Konkurencyjność regionów a regionalizm ekonomiczny*, [w:] M. Klamut, L. Cybulski (red.), *Polityka regionalna i jej rola w podnoszeniu konkurencyjności regionów*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Wrocław 2000, s. 23-37.

⁷ I. Pietrzyk, *Konkurencyjność regionów w ujęciu Komisji Europejskiej*, [w:] M. Klamut, L. Cybulski (red.), *Polityka regionalna i jej rola w podnoszeniu konkurencyjności regionów*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Wrocław 2000, s. 20-31.

⁸ D. Wyszowska, *Polityka regionalna jako instrument podwyższania konkurencyjności polskich regionów*, [w:] J. Kaja, K. Piech (red.), *Rozwój oraz polityka regionalna i lokalna w Polsce*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2005, s. 103-113.

Uogólniając dotychczasowe rozważania, można zatem stwierdzić, że konkurencyjność regionów jest ich zdolnością do przystosowywania się do zmieniających się warunków, a zwłaszcza do poprawy swej pozycji we współzawodnictwie między regionami⁹. Warto jednak zaznaczyć, że coraz częściej w literaturze naukowej podkreśla się, że konkurencyjność regionu zależy także od jego potencjału innowacyjnego, warunkowanego zarówno występowaniem w regionie przedsiębiorstw rozwijających działalność na bazie prac badawczo-rozwojowych (B+R), jak i istnieniem różnorodnych mechanizmów transferu technologii ze źródeł zewnętrznych¹⁰. Według G. Gorzelaka regionem konkurencyjnym jest region, który stwarza takie warunki zlokalizowanym na jego terenie przedsiębiorstwom, że są one w stanie wygrać konkurencję, a trwałą przewagę konkurencyjną uzyskują dzięki zdolności do tworzenia innowacji¹¹. Rozwój technologiczny i innowacje oraz kreowanie nowych wartości stanowią rdzeń procesów rozwojowych w regionach. Działalność badawcza i rozwojowa oraz regionalne i lokalne sieci instytucji transferu technologii i innowacji są składnikami endogenicznego potencjału rozwojowego regionów. Zapewniają one budowanie gospodarki opartej na wiedzy i stanowią załóżek regionów inteligentnych¹². W tym miejscu warto zaznaczyć, że współcześnie w walce konkurencyjnej pomiędzy regionami coraz większe znaczenie przypisuje się innowacjom, które w nich powstają.

3. Ranking konkurencyjności regionów Unii Europejskiej z 2010 roku ze szczególnym uwzględnieniem regionów polskich

Jak już wspomniane zostało na wstępie opracowania, do określenia konkurencyjności regionów stosować można różne cechy i mierniki, wśród których najczęściej wymienia się: PKB na mieszkańca, stopę zatrudnienia w stosunku do wielkości bezrobocia, tempo wzrostu – procentowy wzrost PKB na mieszkańca, strukturę działalności, intensywność działalności innowacyjnej, kwalifikacje i wykształcenie siły roboczej oraz infrastrukturę i poziom edukacji¹³. W niniejszym artykule do przedstawienia konkurencyjności wybranych regionów UE zastosowany został wskaźnik RCI (Regional Competitiveness Index), opracowany w raporcie Komisji Europejskiej *EU Regional Competitiveness Index 2010*. Jego podstawę stanowią 3 filary

⁹ W.M. Gaczek, Z. Rykiel, wyd. cyt., s. 23-37.

¹⁰ D. Stawasz, *Współczesne uwarunkowania rozwoju polskich regionów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2000, s. 55.

¹¹ G. Gorzelak, *Bieda i zamożność regionów. Założenia, hipotezy, przykład*, „Studia Regionalne i Lokalne” 2003, nr 1 (11), s. 49.

¹² A. Klasik, wyd. cyt., s. 14.

¹³ T. Kamińska, J. Fryc, B. Majecka, *Efektywność gospodarki opartej na wiedzy. Teoria i praktyka*. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2007, s. 80.

i ich komponenty merytoryczne (zaprezentowane na rys. 1), służące do określenia zarówno krótkoterminowych, jak i długoterminowych możliwości konkurencyjnych regionów.

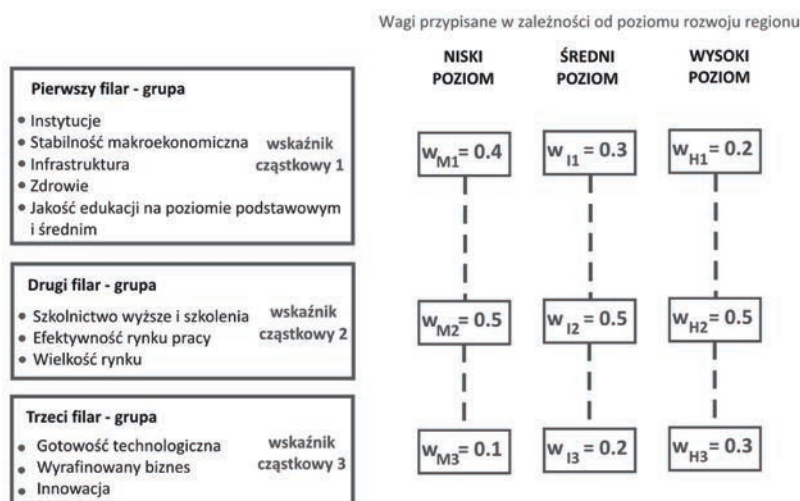

Rys. 1. Filary wskaźnika RCI

Źródło: opracowanie własne na podstawie: P. Annoni, K. Kozovska, *EU Regional Competitiveness Index 2010*, European Commission, Italy 2010, s. 2.

Wskaźnik RCI składa się z 69 mierników i umożliwia porównywanie konkurencyjności wszystkich regionów w rozszerzonej o nowe kraje członkowskie Unii Europejskiej. Co ciekawe, w przypadku tego wskaźnika uwzględniono zróżnicowany poziom rozwoju poszczególnych regionów. Oznacza to, że poprzez zastosowanie kryterium PKB (jako procent średniej unijnej) z 2007 roku gospodarki regionalne podzielone zostały na trzy grupy pod względem ich poziomu rozwoju: o niskim poziomie rozwoju (dla regionów o PKB mniejszym niż 75% średniej unijnej), o średnim poziomie (dla regionów o PKB od 75% do 100%) i o wysokim poziomie rozwoju (osiągających PKB powyżej 100% średniej unijnej).

Do uzyskania wskaźnika RCI zastosowano trzy wskaźniki cząstkowe, nadając im odpowiednie wagi w zależności od poziomu rozwoju poszczególnych regionów, co przedstawia rys. 2.

Rys. 2. Wagi nadane poszczególnym wskaźnikom cząstkowym w zależności od poziomu rozwoju regionu

Źródło: opracowanie własne na podstawie: P. Annoni, K. Kozovska, *EU Regional Competitiveness Index 2010*, European Commission, Italy 2010, s. 210.

Następnie obliczono dla każdego z tych regionów wskaźnik RCI, a wyniki dla wybranych regionów przedstawione zostały w tab. 1. Ze względu na zbyt dużą liczbę regionów UE w tabeli przedstawiono wyniki dla najbardziej konkurencyjnych 25 regionów Unii Europejskiej oraz tych, które znalazły się na samym końcu rankingu.

Tabela 1. Ranking konkurencyjności wybranych regionów Unii Europejskiej w 2010 roku

Miejsce w rankingu	Nazwa regionu	Kraj	Poziom rozwoju regionu	Otrzymany wynik RCI
1	2	3	4	5
1.	Utrecht	Holandia	wysoki	1,253
2.	Hovedstaden	Dania	wysoki	1,130
3.	Noord-Holland	Holandia	wysoki	1,116
4.	Inner London + Outer London	Wielka Brytania	wysoki	1,082
5.	Sztokholm	Szwecja	wysoki	1,081
6.	Etela-Suomi	Finlandia	wysoki	1,031
7.	Zuid-Holland	Holandia	wysoki	1,024
8.	Il de France	Francja	wysoki	1,017
9.	Noord-Brabant	Holandia	wysoki	0,993

Konkurencyjność wybranych regionów Unii Europejskiej

1	2	3	4	5
10.	Berkshire, Bucks and Oxfordshire	Wielka Brytania	wysoki	0,954
11.	Oberbayern	Niemcy	wysoki	0,876
12.	Surrey, East and West Sussex	Wielka Brytania	wysoki	0,871
13.	Gelderland	Holandia	wysoki	0,835
14.	Gloucestershire, Wiltshire and Bristol	Wielka Brytania	wysoki	0,759
15.	Darmstadt	Niemcy	wysoki	0,758
16.	Limburg	Holandia	wysoki	0,752
17.	Bruxelles Capital, Vlaams Brabant, Brabant Wallon	Belgia	wysoki	0,729
18.	Bedfordshire, Hertfordshire	Wielka Brytania	wysoki	0,711
19.	Wiedeń	Austria	wysoki	0,700
20.	Hamburg	Niemcy	wysoki	0,687
21.	Overijssel	Holandia	wysoki	0,682
22.	Hampshire and Isle of Wight	Wielka Brytania	wysoki	0,678
23.	Prov. Antwerpen	Belgia	wysoki	0,658
24.	Stuttgart	Niemcy	wysoki	0,635
25.	Karlsruhe	Niemcy	wysoki	0,633
...				
258.	Ipeiros	Grecja	niski	-1,311
259.	Sud-Vest Oltenia	Rumunia	niski	-1,369
260.	Notio Aigaio	Grecja	średni	-1,376
261.	Sud-Est	Rumunia	niski	-1,385
262.	Severozapaden	Bułgaria	niski	-1,387
263.	Ionia Nisia	Grecja	niski	-1,465
264.	Ceuta	Hiszpania	średni	-1,483
265.	Azory	Portugalia	niski	-1,485
266.	Voreio Aigaio	Grecja	niski	-1,511
267.	Melilla	Hiszpania	średni	-1,597
268.	Guyana	Francja	niski	-1,750

Źródło: opracowanie własne na podstawie: P. Annoni, K. Kozovska, *EU Regional Competitiveness Index 2010*, European Commission, Italy 2010, s. 220-274.

Na podstawie informacji zawartych w tab. 1 można stwierdzić, iż najbardziej konkurencyjnym regionem UE w 2010 r. został region Utrecht w Holandii. Drugim

najbardziej konkurencyjnym regionem okazał się region Danii – Hovedstaden (pozostałe regiony Danii mieszczą się w pierwszej pięćdziesiątce, co jest dość dobrym wynikiem tego kraju). Na trzecim miejscu znajduje się również region holenderski – Noord-Holland. Warto też zwrócić uwagę na fakt, iż w przedstawionym rankingu aż siedem regionów holenderskich (na 12, które posiada Holandia) znalazło się na początkowych pozycjach. Wśród przodujących regionów w rankingu występują także regiony z Wielkiej Brytanii, Szwecji, Finlandii, Francji i Niemiec. Natomiast do najsłabszych regionów w 2010 roku zaliczyły się regiony: Guyana (zamorski region Francji położony w północno-wschodniej części Ameryki Południowej, nad Oceanem Atlantyckim), Melilla (jednostka administracyjna Hiszpanii, w północnej Afryce, na wschodnim wybrzeżu Maroka), wyspy egejskie i jońskie (w Grecji), Azory (archipelag portugalskich wysp wulkanicznych), Ceuta (hiszpańska jednostka administracyjna, położona na afrykańskim cyplu tworzącym Cieśninę Gibraltarską). Ponadto wśród najsłabszych regionów znalazły się regiony nowych państw członkowskich UE (tj. Bułgarii i Rumunii). Można w tym miejscu dodać, że większość z tych regionów charakteryzuje się także niskim poziomem rozwoju, tzn. PKB niższym od 75% średniej unijnej.

Tabela 2. Ranking konkurencyjności polskich regionów w 2010 roku

Nazwa regionu (województwa)	Wynik RCI	Miejsce w rankingu
Mazowieckie	-0,070	147
Śląskie	-0,230	168
Małopolskie	-0,325	176
Dolnośląskie	-0,448	187
Łódzkie	-0,495	195
Wielkopolskie	-0,511	198
Pomorskie	-0,543	201
Opolskie	-0,568	204
Podkarpackie	-0,652	208
Zachodniopomorskie	-0,654	209
Lubelskie	-0,679	214
Świętokrzyskie	-0,684	215
Lubuskie	-0,718	218
Kujawsko-pomorskie	-0,726	219
Podlaskie	-0,823	227
Warmińsko-mazurskie	-0,866	230

Źródło: opracowanie własne na podstawie: P. Annoni, K. Kozovska, *EU Regional Competitiveness Index 2010*, European Commission, Italy 2010, s. 221.

W tabeli 2 zaprezentowano miejsca polskich regionów w omawianym rankingu konkurencyjności i niestety ich pozycje nie są najlepsze. Warto nadmienić, że w przypadku polskich regionów prawie wszystkie (poza mazowieckim), zakwalifikowały się do grupy regionów o niskim poziomie rozwoju. Natomiast region mazowiecki z wartością PKB równą 87,1% średniej unijnej zaklasyfikował się do grupy o średnim poziomie rozwoju.

Region mazowiecki zajął najwyższą pozycję w rankingu spośród polskich regionów, jednak na tle pozostałych regionów unijnych jego pozycja wydaje się być dosyć słaba (147 miejsce na 268). Następnie do przodujących regionów Polski zakwalifikowały się kolejno województwa: śląskie, małopolskie i dolnośląskie. Z kolei najgorsze pozycje wśród polskich regionów zajęły: województwo warmińsko-mazurskie oraz podlaskie. W tym miejscu można dodać, że w ostatnich kilku latach

Tabela 3. Pozycje polskich regionów w wybranych komponentach wskaźnika RCI w rankingu 268 regionów UE

Nazwa regionu (województwa)	Miejsce w rankingu					
	innowacyjność	efektywność rynku pracy	szkolnictwo wyższe i szkolenia	zdrowie	infrastruktura	biznes
Mazowieckie	154	146	33	224	224	27
Śląskie	218	192	57	223	166	148
Małopolskie	203	198	65	203	198	147
Dolnośląskie	206	228	101	235	192	132
Łódzkie	222	205	134	239	205	162
Wielkopolskie	231	225	130	241	208	157
Pomorskie	209	183	164	217	229	151
Opolskie	241	201	170	227	178	178
Podkarpackie	230	223	115	204	244	214
Zachodnio-pomorskie	216	226	184	236	209	173
Lubelskie	239	206	112	230	245	207
Świętokrzyskie	258	215	135	226	238	236
Lubuskie	217	199	215	234	223	201
Kujawsko-pomorskie	244	238	180	228	236	189
Podlaskie	242	190	168	240	251	225
Warmińsko-mazurskie	245	234	218	231	239	198

Źródło: opracowanie własne na podstawie: P. Annoni, K. Kozovska, *EU Regional Competitiveness Index 2010*, European Commission, Italy 2010.

w rankingach konkurencyjności, innowacyjności czy też atrakcyjności inwestycyjnej dominują te same regiony, zamieniając się ewentualnie pozycjami i są to województwa: mazowieckie, śląskie, małopolskie, dolnośląskie, łódzkie i wielkopolskie.

Analizując wybrane komponenty wskaźnika RCI dla polskich regionów, można zauważyć, że są one najsłabsze w obszarze trzeciego filaru, czyli innowacyjności i gotowości technologicznej. W pozostałych obszarach także wypadają nie najlepiej, jednak w niektórych dziedzinach można zaobserwować duże różnice pomiędzy polskimi regionami. W tabeli 3 zaprezentowano pozycje polskich regionów z uwzględnieniem wybranych komponentów wskaźnika RCI. W przypadku wskaźnika szkolnictwa wyższego i szkoleń zdecydowanie przoduje woj. mazowieckie (pozycja 33), następnie woj. śląskie (57), małopolskie (65), dolnośląskie (101), a woj. warmińsko-mazurskie zamyka listę (218). Podobnie sytuacja wygląda w dziedzinie biznesu, gdzie wśród polskich regionów zdecydowanie przoduje woj. mazowieckie (pozycja 28 w rankingu), natomiast w najgorszej sytuacji znajdują się woj. świętokrzyskie i podlaskie. W zakresie infrastruktury i zdrowia ogólnie sytuacja wszystkich polskich regionów jest słaba. Reasumując, można powiedzieć, że słaba pozycja polskich regionów w rankingu z 2010 roku wynika przede wszystkim ze słabo rozwiniętej infrastruktury, ochrony zdrowia oraz niskiego poziomu innowacyjności.

4. Podsumowanie

W świetle powyższych rozważań dotyczących konkurencyjności regionu można stwierdzić, że konkurencyjny region to taki, który jest bardziej atrakcyjny od innych pod wieloma względami. Szczególnie podkreśla się, że region konkurencyjny posiada pewien zbiór cech, określonych jako zdolność do: generowania wysokiego poziomu zatrudnienia, wzrostu poziomu wydajności pracy, trwałego wzrostu poziomu życia społeczności lokalnej, osiągania sukcesu w rywalizacji gospodarczej podmiotów działających w regionie i upodmiotowionych jednostek terytorialnych, przystosowywania się do zmieniającego się otoczenia, wdrażania innowacji oraz generowania i wykorzystania zasobów strategicznych regionu¹⁴.

Przedstawiony w opracowaniu ranking dotyczący konkurencyjności regionów UE wskazuje, że istnieje związek pomiędzy poziomem rozwoju a konkurencyjnością regionów. Regiony o wysokim poziomie PKB (powyżej średniej unijnej) zakwalifikowały się do grupy regionów najbardziej konkurencyjnych. Z kolei regiony o najniższym PKB (mimo nadawania wag dla poszczególnych cech przy wyliczaniu wskaźnika RCI) zajęły końcowe pozycje w rankingu konkurencyjności.

Na zakończenie warto także zwrócić uwagę na dość słabą pozycję polskich regionów względem pozostałych regionów europejskich w tym rankingu. Mimo podejmowania w ostatnich latach w polskich regionach licznych inicjatyw na rzecz

¹⁴ J. Chądzyński, A. Nowakowska, Z. Przygodzki, wyd. cyt., s. 108-109.

wspierania ich konkurencyjności oraz opracowywania i wdrażania strategii rozwoju czy strategii innowacji nadal znajdują się one w grupie regionów mało konkurencyjnych. W związku z tym nadal jest wiele do zrobienia, aby w przyszłości polskie regiony (a przynajmniej niektóre z nich) zajmowały przodujące miejsca w tego typu rankingach. Przede wszystkim należałoby kontynuować działania mające na celu wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, tworzenie pozytywnego wizerunku i atrakcyjnych warunków lokalizacji inwestycji, m.in. dzięki rozbudowie infrastruktury (szczególnie komunikacyjnej) oraz prowadzeniu działań promocyjnych. Ważne jest również tworzenie klimatu dla innowacji oraz wspieranie rozwoju nauki i badań, a także inwestowanie w infrastrukturę techniczną i społeczną¹⁵.

Literatura

- Annoni P., Kozovska K., *EU Regional Competitiveness Index 2010*, European Commission, Italy 2010.
- Chądzyński J., Nowakowska A., Przygodzki Z., *Region i jego rozwój w warunkach globalizacji*, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2007.
- Gaczek W.M., Rykiel Z., *Konkurencyjność regionów a regionalizm ekonomiczny*, [w:] M. Klamut, L. Cybulski (red.), *Polityka regionalna i jej rola w podnoszeniu konkurencyjności regionów*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Wrocław 2000.
- Gorzela G., *Bieda i zamożność regionów. Założenia, hipotezy, przykład*, „Studia Regionalne i Lokalne” 2003, nr 1 (11).
- Kamińska T., Fryc J., Majecka B., *Efektywność gospodarki opartej na wiedzy. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2007.
- Klasik A., *Strategie regionalne. Formułowanie i wprowadzanie w życie*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Katowice 2002.
- Markowski T., Stawasz D., *Ekonomiczne i środowiskowe aspekty zarządzania rozwojem miast i regionów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2001.
- Pietrzyk I., *Konkurencyjność regionów w ujęciu Komisji Europejskiej* [w:] M. Klamut, L. Cybulski (red.), *Polityka regionalna i jej rola w podnoszeniu konkurencyjności regionów*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Wrocław 2000.
- Poniatowska-Jaksch M., *Przemysłowe bezpośrednie inwestycje zagraniczne źródłem konkurencyjności regionu*, Monografie i Opracowania 544, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2006.
- Reichel M., 2010, *Innowacyjność i konkurencyjność regionów. Kwestie definicyjne – zakres zbieżności*, [w:] T. Kudłacz (red.), *Rozwój regionalny w Polsce w świetle wyzwań XXI w.*, PAN KPZK, Warszawa 2010.
- Stawasz D., *Współczesne uwarunkowania rozwoju polskich regionów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2000.
- Szafranek E., *Konkurencyjność woj. opolskiego w teorii i polityce rozwoju regionu*, [w:] A. Klasik (red.), *Przedsiębiorczy i konkurencyjny region w teorii i polityce rozwoju regionalnego*, Biuletyn KPZK, zeszyt 218, Warszawa 2005.
- Wyszowska D., *Polityka regionalna jako instrument podwyższania konkurencyjności polskich regionów*, [w:] J. Kaja, K. Piech (red.), *Rozwój oraz polityka regionalna i lokalna w Polsce*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2005.

¹⁵ D. Wyszowska, wyd. cyt., s. 103-113.

COMPETITIVENESS OF SELECTED REGIONS OF THE EUROPEAN UNION

Summary: Nowadays the competitiveness of regions is one of the most commonly used terms relating to the processes of regional development. The article presents the issue of competitive region and describes the competitiveness of selected regions of the European Union in year 2010 with particular emphasis on Polish regions.

Keywords: competitiveness, region, regional competitiveness index.